

סקירה חודשית*

נורית דרור

שוק המניות

בדצמבר נמשכה התנודתיות בשערי המניות, בעולם ובישראל. מדד ת"א-100 עלה בכ-6% בעשרת הימים הראשונים, לאחר מכן התהפכה המגמה ונרשמו ירידות שערים חדות, בשיעור של כ-14%. בשבוע המסחר האחרון, במקביל לפתיחת הלחימה ברצועת עזה, התחדשו עליות השערים ובסיכום חודשי ירדו מדדי ת"א-100 ות"א-25 בכ-5% וכ-2%, ומתחילת השנה ירדו בכ-51% וכ-46%, בהתאמה.

מחזור המסחר במניות ירד בדצמבר, זה החודש שני ברציפות, והסתכם בכ-1.3 מיליארד שקל בלבד - נמוך בכ-35% מהמחזור הממוצע מתחילת השנה. מחזור המסחר במניות היתר עלה בדצמבר לכ-7% ממחזור המסחר במניות, לעומת כ-3% בממוצע בשלושת החודשים הקודמים.

יתרת מכירות בחסר במניות הסתכמה בכ-0.8 מיליארד שקל בסוף השנה, בדומה לחודש הקודם, והיתה הנמוכה ביותר מאז מרס 2004.

התנודתיות בשערי המניות בארה"ב הושפעה מקריסת גופים פיננסיים נוספים והמשבר בענף הרכב מחד, ומאיך גיסא הורדות הריבית לשיעור נמוך היסטורית של 0.25%. שערי המניות בארץ הושפעו מהמסחר בארה"ב, מהיחלשות הדולר ומהורדת הריבית לשיעור הנמוך מעולם - 1.75%.

יצוין כי מדד המחירים לצרכן לחודש נובמבר ירד בכ-0.6% והמדד המשולב לבחינת מצב המשק ירד, אף הוא, בכ-0.3% בכל אחד מהחודשים ספטמבר-נובמבר.

ירידות שערים חדות אפיינו את כל מדדי המניות. בלט מדד נדל"ן-15 עם ירידה חודשית חדה של כ-21% וירידה שנתית של כ-80%. מדדי יתר-50 ות"א-75 ירדו בדצמבר בכ-13% וכ-17%, בהתאמה, והשלימו ירידה חדה בשיעור של כ-73% וכ-68% מתחילת השנה.

ירידות שערים אפיינו גם את כל המדדים הענפיים, כאשר חברות ההשקעה וההחזקות וחברות הנדל"ן רשמו את הירידה החדה ביותר החודש - כ-14% והשלימו ירידה של כ-75% וכ-70% מתחילת השנה, בהתאמה. יצוין כי הירידה החדה במניות חברות ההשקעה נובעת מחברות העוסקות בעצמן, או ע"י חברות בנות, בנדל"ן בחו"ל.

בקרנות המנייתיות לא נרשמה החודש פעילות מהותית וסך הפדיונות בהן, מתחילת השנה, הינו כ-4 מיליארד שקל - גבוה בכ-75% מהיקף הפדיונות בשנת 2007.

גיוס הון/חברות חדשות

בדצמבר בוצעו בשוק המניות המקומי שלוש הנפקות זכויות והנפקה אחת לציבור בהיקף של כ-620 מיליון שקל. בלטה כור, שגייסה בדצמבר כ-600 מיליון שקל ובסיכום שנת 2008 גייסה כ-1.7 מיליארד שקל בשלוש הנפקות זכויות.

כמו כן, קרדן א.וי. הקצתה מניות בשווי של כ-320 מיליון שקל לבעלי מניות "ג'י.טי.סי.", במסגרת מיזוגה בחברה ומחיקתה מהמסחר בבורסה.

בסיכום שנת 2008 השנה גייסו החברות בשוק המניות בתל-אביב כ-6 מיליארד שקל, לעומת סכום שיא בהיקף של כ-21 בשנה הקודמת.

טבע השלימה, לקראת סוף החודש, הקצאת מניות בהיקף ענק של כ-11.4 מיליארד שקל, במסגרת מימון רכישתה של חברת התרופות האמריקנית Barr-ומיזוגה בחברה. בסיכום שנת 2008 גייסו החברות הדואליות בחו"ל סך של כ-12.5 מיליארד שקל, לעומת כ-2.7 מיליארד שקל בלבד בשנה הקודמת.

לידקום, הנסחרת במסגרת ה-AIM בבורסת לונדון, רשמה החודש את מניותיה והחלה להיסחר גם בבורסה בת"א. בכך מגיע מספר החברות הדואליות, הנסחרות בארץ ובחו"ל, ל-61.

* כל נתוני התשואה בסקירה זו הינם במונחים נומינליים.

מוצרי מדדים

בשוק מוצרי המדדים הונפקו שתי תעודות סל על מדדי אג"ח ממשלתי "גליל", תעודת סל אחת על מדד מק"מ ותעודה ממונפת אגרסיבית על מדד ת"א-25.

במחצית השנייה של החודש פקעו 19 סדרות של אופציות כיסוי, בהן 16 אופציות כיסוי על מדדי מניות בינלאומיים.

בסוף שנת 2008 נסחרים בבורסה 333 מוצרי מדדים - 276 תעודות סל ו-57 אופציות כיסוי, לעומת 237 סדרות בתחילתה. מחזור המסחר היומי במוצרי המדדים, בדצמבר, מהווה כ-16% ממחזור המסחר במניות וכ-27% ממחזור המסחר באג"ח חברות.

שוק הנגזרים

אופציות וחוזים עתידיים על מדד ת"א-25

באופציות על מדד ת"א-25, בדומה לשוק המניות, ירד המחזור לעומת החודש הקודם ונסחרו בדצמבר כ-250 אלף אופציות ביום על מדד ת"א-25, לעומת כ-330 וכ-385 אלף יחידות בממוצע שנת 2007 ו-2008, בהתאמה. יצוין כי הירידה במחזור השנתי, ב-2008, הינה הראשונה מאז השקת האופציות על מדד ת"א-25.

מחזור המסחר במונחי נכס בסיס, שהסתכם בכ-385 מיליון שקל, היה גבוה פי 6.5 בלבד ממחזור המסחר במניות מדד ת"א-25 (משוקלל דלתא) - היחס הנמוך ביותר מאז מרס 2000.

המספר המקסימלי של חשבונות לקוחות באופציות ירד והסתכם החודש בכ-10,120. שווי החוזים הפתוחים המקסימלי, במונחי נכס בסיס, ירד והסתכם בכ-42.4 מיליארד שקל החודש לעומת כ-140.5 מיליארד שקל בתחילת השנה.

אופציות דולריות

באופציות הדולריות, חרף התנודות בשער הדולר ביחס לשקל, הסתכם המחזור היומי בכ-38 אלף יחידות ביום בלבד, נמוך מהמחזור הממוצע בשנת 2008 (כ-45 אלף יחידות) אך דומה למחזור הממוצע בשנה שקדמה לה.

המספר המקסימלי של חשבונות לקוחות באופציות הדולריות עלה והסתכם בכ-3,360, לעומת כ-2,800 בנובמבר. שווי החוזים הפתוחים המקסימלי, במונחי נכס בסיס, עלה אף הוא והסתכם בכ-14.7 מיליארד שקל בדצמבר, לעומת כ-13.5 מיליארד שקל בחודש הקודם.

באופציות על האירו נסחרו כ-1,400 יחידות ביום בדצמבר. בסיכום שנת 2008 נסחרו כ-1,600 יחידות ביום - גבוה בכ-60% מהמחזור הממוצע בשנת 2007.

שוק איגרות החוב

מדד אג"ח חברות, צמודות המדד, ירד בדצמבר בכ-2.5% והשלים ירידה שנתית של כ-16.5%. לירידה זו תרם מדד תל-בונד-40 (שרבות מאיגרות החוב הכלולות בו קשורות לענף הנדל"ן) שירד בדצמבר בשיעור דומה וצנח בכ-22% מאז השקתו בפברואר 2008. אג"ח חברות צמודות המט"ח, המושפעות מהתנודות בשער הדולר ביחס לשקל, ירדו בכ-3.5% בדצמבר ובכ-5.5% מתחילת השנה.

מאידך, איגרות החוב הממשלתיות הלא צמודות מסוג "שחר" ואיגרות החוב הממשלתיות צמודות המדד, שעלו בדצמבר בכ-5%, בולטות עם עלייה של כ-12.5% וכ-9.5%, בהתאמה, בסיכום שנת 2008.

המחזור היומי באיגרות החוב, שהסתכם בכ-4.5 מיליארד שקל בדצמבר, היה גבוה מהמחזור הממוצע מתחילת השנה. בסיכום שנת 2008 נסחרו בממוצע איגרות חוב בהיקף של כ-4 מיליארד שקל - גבוה בכ-23% מהשיא השנתי שנרשם ב-2007.

בדצמבר התמתנו היצירות בקרנות הכספיות שהושקו בתחילת השנה והם הסתכמו בכ-1 מיליארד שקל. בסיכום שנת 2008 בולטות קרנות נאמנות אלה עם יצירות בהיקף של כ-28 מיליארד שקל, בעיקר על חשבון פדיונות בקרנות האג"ח. בקרנות האג"ח נרשמו החודש פדיונות בסך של כ-2.3 מיליארד שקל, המשלימים פדיונות בהיקף של כ-26 מיליארד שקל מתחילת השנה. בקרנות השקליות התהפכה המגמה ונרשמו בדצמבר יצירות בהיקף של כ-1.5 מיליארד שקל, לאחר פדיונות בסך של כ-4.5 מיליארד שקל מתחילת השנה. בקרנות הנאמנות המשקיעות בחו"ל, לא נרשמה החודש פעילות מהותית וסך הפדיונות בהן בשנת 2008 מגיע לכ-4 מיליארד שקל.

גיוס הון

הממשלה גייסה בדצמבר בבורסה סכום של כ-6 מיליארד שקל, בדומה לחודש הקודם, כ-90% ממנו באמצעות אג"ח לא צמודות וכ-10% באמצעות אג"ח צמודות מדד. מנגד, נרשמו פדיונות ענק של אג"ח לא צמודות בסך של כ-7.5 מיליארד שקל. כלומר, סך הפדיונות נטו של הממשלה בדצמבר הסתכם בכ-1.5 מיליארד שקל. בסיכום שנת 2008 גייסה הממשלה סכום ענק בהיקף כ-31 מיליארד שקל – יותר מפי 2.5 הסכום שגויס על ידה בשנים 2005-2007.

הסקטור העסקי גייס החודש מהציבור וממוסדיים, באמצעות אג"ח, כ-1.1 מיליארד שקל ובסיכום שנת 2008 גייס כ-23 מיליארד שקל, לעומת סכום שיא בהיקף של כ-87 מיליארד שקל בשנת 2007.

בשוק האג"ח הראשוני לא נרשמה גם החודש פעילות מהותית ובוצעה רק הנפקה אחת לציבור ע"י **לאומי מימון**, שגייסה מהציבור כ-0.7 מיליארד שקל באמצעות אג"ח צמודות מדד.

כ-270 מיליון שקל וכ-180 מיליון שקל נוספים גויסו ע"י **בינלאומי הנפקות ומזרחי טפחות הנפקות**, בהתאמה, באמצעות הקצאות פרטיות של אג"ח צמודות מדד למשקיעים מוסדיים. בסיכום שנת 2008 גייס הסקטור הבנקאי כ-9 מיליארד שקל, המהווים כמחצית סך ההנפקות וההקצאות של אג"ח לא ממשלתיות לציבור.

איגרות חוב סד' א' של **כרמל אולפינים** ושל **לידקום**, בהיקף של כ-850 וכ-125 מיליון שקל, בהתאמה, הועברו החודש מהמסחר ב"רצף מוסדיים" למסחר הרגיל. בסיכום שנת 2008 הועברו 26 סדרות של אג"ח, בהיקף של כ-8 מיליארד שקל, למסחר הרגיל.

מלווה קצר מועד

שערי מלווה קצר מועד עלו בדצמבר בכ-0.7% ומתחילת השנה עלו בכ-5.5%. התשואה השנתית לפדיון בסוף החודש ירדה לכ-1.7%, לעומת כ-2.5% בסוף נובמבר וכ-4.5% בסוף דצמבר 2007.

בדצמבר הסתכם המחזור היומי במק"מ בכ-1 מיליארד שקל. מתחילת השנה הסתכם המחזור במק"מ בכ-785 מיליון שקל ביום, לעומת כ-850 מיליון בשנת 2007.

יתרות המק"מ שבידי הציבור הסתכמו בדצמבר בכ-80 מיליארד שקל, לעומת כ-78 מיליארד שקל בתחילת השנה.

ידיעות שונות

1. מחיקת חברות מניות

1.1 הצעת רכש

גמול ייזום בע"מ

מניות החברה נמחקו מן הרישום למסחר בבורסה ב-14.12.2008, בעקבות הצעת רכש למניות החברה על ידי "גמול חברה להשקעות בע"מ" – בעלת השליטה בחברה.

1.2 מיזוג

ג'י.טי.סי ריל אסטייט אן.וי (זרה)

מניות החברה נמחקו מן הרישום למסחר בבורסה ב-17.12.2008, בעקבות השלמת הליכי מיזוג עם החברה הבורסאית הזרה - "קרדן אן.וי".

אג"ח להמרה סד' א' ואג"ח ב' של החברה, שהוחלפו באג"ח להמרה סד' 1 ואג"ח סד' ב' של "קרדן אן.וי", נמחקו אף הן מהמסחר.

בעקבות השלמת המיזוג, נגרעו מניות ג'י.טי.סי ממדדי ת"א-75, ת"א-100 ונדל"ן-15. אג"ח ב' של החברה נגרעו ממדדי תל-בונד 40 ותל-בונד 60.

מניות החברה נמחקו מן הרישום למסחר בבורסה ב-25.12.2008, בעקבות השלמת הליכי מיזוג עם "המשביר אחזקות" – בעלת השליטה בחברה.

2. מחיקת חברת אג"ח – פידיון סופי

אקספרט מוצרים פיננסים בע"מ (לשעבר – "שחרית מוצרים")

לאחר פידיון סופי של אג"ח סד' א', ביום 16.12.2008, לא נותרו לחברה ניירות ערך רשומים למסחר.

3. השעיית מסחר – אי פרסום דו"חות כספיים

נידר חברה לבנין ולפיתוח בע"מ

המסחר בניירות הערך של חברת **נידר בנין** הושעה, החל מ-1.1.2009, עקב אי פרסום דו"חות כספיים ליום 30.9.2008.

4. שינוי הסיווג הענפי של החברות הבורסאיות

עקב השינוי שחל באופי פעילותן של החברות הבאות, שונה הסיווג הענפי שלהן החל מיום ראשון, 1 בינואר 2009, כמפורט להלן:

	שם חברה	ענף נוכחי	ענף חדש
1.	שלג (טקסטיל)	תעשייה – אופנה והלבשה	נדל"ן ובינוי
2.	מולודן (לשעבר "מוליכי תבל")	תעשייה - מתכת	השקעות
3.	סקיילקס	השקעות	מסחר ושרותים - מסחר
4.	איי.די.או גרופ	השקעות	נדל"ן ובינוי

5. חבר בורסה חדש

Merrill Lynch International התקבל כחבר רחוק בבורסה.